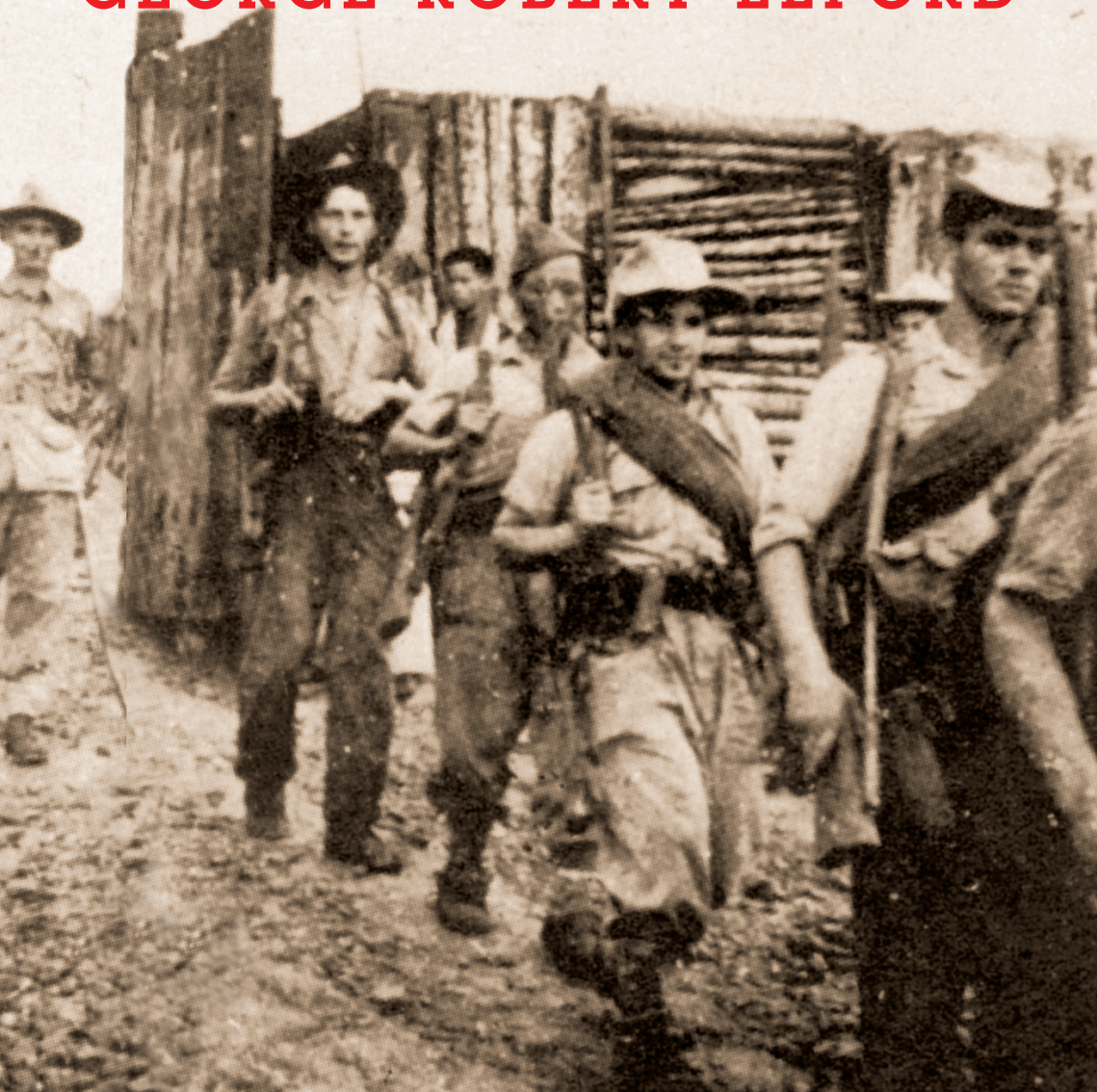

ĎÁBELSKÁ GARDA

GEORGE ROBERT ELFORD

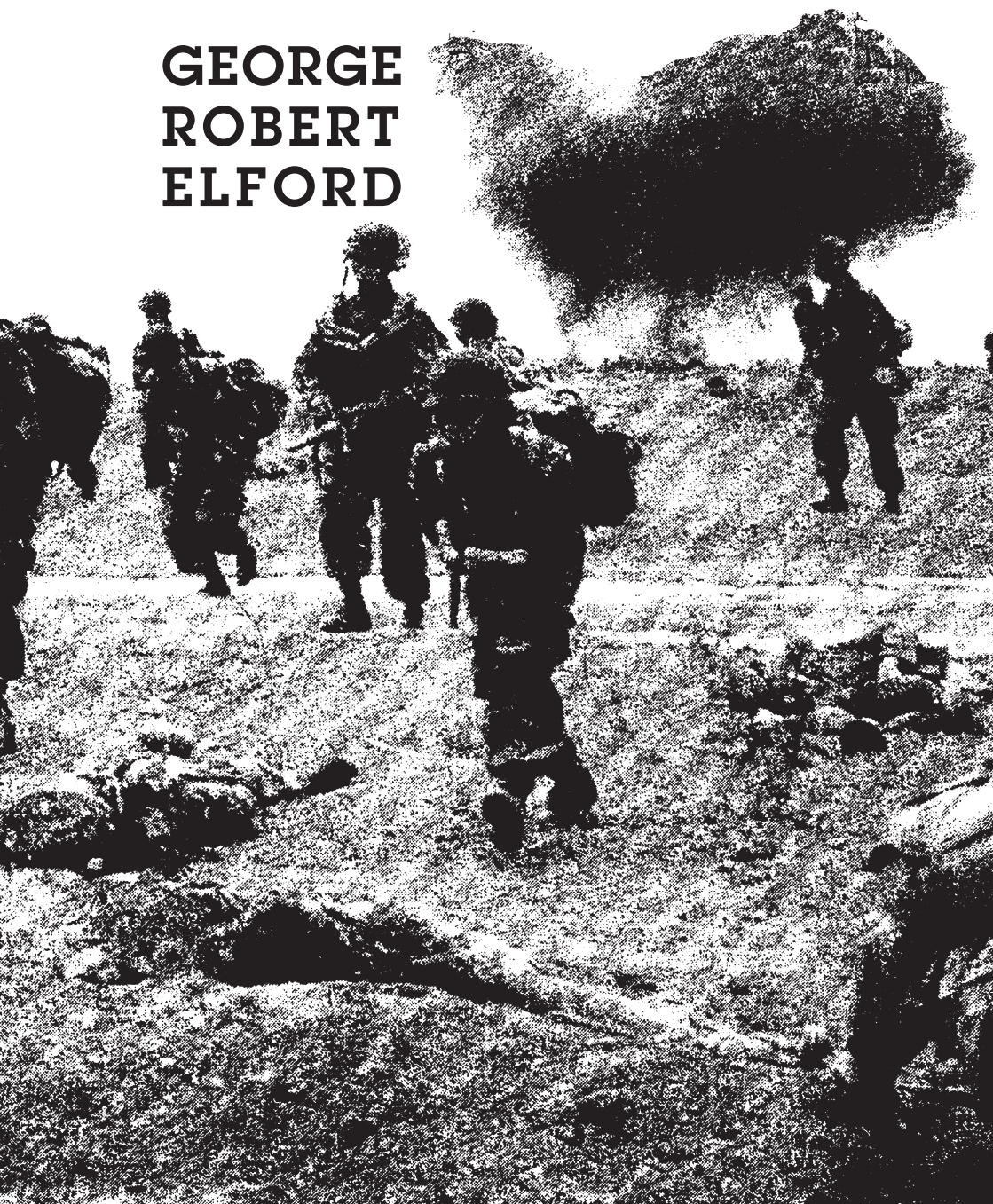
Militaria

ĎÁBELSKÁ GARDA

GEORGE
ROBERT
ELFORD

Název originálu
DEVIL'S GUARD

Copyright © 1971 by George Robert Elford
All rights reserved. Published by arrangement with Delacorte
Press, an imprint of Dell Publishing, a division of Bantam
Doubleday Dell Publishing Group Inc., New York, New York, U.S.A.
Czech Edition Copyright © 1996 by Elka Press Publishing House
Translation Copyright © 1996 by Kateřina Lišková
Cover Copyright © 1996 by Vladimír Kintera

Elford, George Robert
Ďábelská garda / George Robert Elford; [z angličtiny přeložila
Kateřina Lišková]. – 2. vyd. – Praha: Elka Press, 1997. – 272 s. –
(Militaria, sv. 7)
Orig.: Devil's Guard
ISBN 80-901694-6-5
929 - 355 - 959 - 82-94
■ Wagemüller, Hans Josef – vzpomínky autobiografické
■ válka indočínská, 1946 – 1954 – vzpomínky
■ Francie, Armée Légion Etrangère – Indočína – vzpomínky

(Údaje pro automatizované systémy veřejných a odborných knihoven)

ISBN 80-901694-6-5

POZNÁMKA UYDAUATELE

Vydáváme tuto knihu, abychom čtenářské veřejnosti poskytli nový a jasnější pohled na mentalitu a osobnost zatvrzelého a nelítostného nacisty. Je to příběh, jenž ukazuje naprosté odlidštění žoldáků a demonstruje pokrytectví a lži, k nimž jsou lidé dohnáni, aby obhájili své činy.

Vydavatel nanejvýš důrazně podotýká, že vydání této knihy v žádném případě neznamená, že by jakkoli souhlasil či omlouval činy a názory v knize popsané.

*Mé druhé rodině:
Süleimanu, Hüsniemu,
Ibrahimu, Džaferovi,
Sümer a mé malé Jüksel Jalčín,
v Kamil-Oba, Turecko*

Jih, krutý jih,
ty hrozné noci a dny,
zelená, nekonečná zeleň,
kde po cestách se prohání smrt.
Jste unaveni? Táhněte dál!
až k hořkému konci,
neboť vy jste ďábelská garda,
batalión prokletých.

POCHODOVÁ PÍSEŇ CIZINECKÉ LEGIE

OBSAH

Úvod	9
Předmluva	12
1. Bezpodmínečná kapitulace	15
2. Zbídačená vlast	41
3. Prapor prokletých	51
4. „Konvoj musí projet!“	62
5. Operace „Trojúhelník“	76
6. Humánní a nehumánní epizoda	85
7. Incident v Man-Hao	102
8. Vpád do Číny	121
9. Pád pevnosti	136
10. Bodáky a arzenikem	150
11. Léčka	160
12. Dialog s agitátorem	178
13. Ti nevinní civilisté	189
14. Čin a pomsta	210
15. Pohybuj se tiše – zabíjej rychle!	229
16. Malí zrádcové	239
17. Rudá dálnice (Operace „Záplava“)	249
18. Poslední bitva (Operace „Světluška“)	264

ÚVOD

Když jsem pracoval jako zoolog na Dálném východě, seznámil jsem se s mnoha zajímavými lidmi a občas jsem potkal i opravdu výjimečné jedince. Jedním z nich byl skutečný autor tohoto rukopisu Hans Josef Wagemüller, někdejší SS *partisanjäger* – lovec partyzánů –, který se později stal důstojníkem Francouzské cizinecké legie v Indočíně. Potkali jsme se v baru v hlavním městě jednoho malého asijského státu, kde dnes žije. Zajímal se o mou narkotickou pušku a další vybavení, které používám při vědeckém výzkumu k uspání divoké zvěře.

„Sám jsem býval lovec,“ řekl mi s úsměvem, na který nikdy nezapomenu. „Byl jsem *kopffäger* – ›lovec lebek‹. Vy lovíte slony, nosorožce, tygry. Já jsem lovil nejbystřejší ze všech zvířat – člověka! Ujišťuji vás, že moji protivníci nebyli o nic méně draví než jejich protějšky ze světa zvířat. Má zvěř uměla myslet, uvažovat a oplácet střelbu. Patřila k tomu, čemu dnes říkáme Vietcong. Vydávali se za odvážné bojovníky za svobodu, za spasitele chudých. My jsme jim říkali ›mechanizované hordy Čingischána kosmického věku‹. Pokud bylo v Hitlerově krédu o existenci vyšší a nižší rasy alespoň zrno pravdy, potkali jsme v Indočíně skutečné podlidi. Mučili a zabíjeli pro pouhou radost z toho, že působí bolest a vidí krev. Bojovali jako zuřiví psi a my jsme s nimi podle toho také zacházeli. S nikým z nich jsme nevyjednávali, od těch, kteří se provinili těmi nejstrašnějšími zločiny, jaké si jen člověk nebo ďábel umí představit, jsme kapitulaci nepřijímali. Mluvili jsme s nimi jediným jazykem, kterému rozuměli – jazykem kulometů.“

Životní příběh Hanse Josefa Wagemüllera je dlouhým a nepřetržitým záznamem neustálého zabíjení. Během druhé světové války bojoval proti partyzánům v Rusku, přes pět let strávil ve francouzské Indočíně, kde bojoval proti těm, které popsal jako „tytéž nepřátele v jiné uniformě“. Když skončil v Indočíně, přestěhoval se do malé asijské země, aby naučil její zaostalou armádu komplikovaným metodám moderní války a používání moderních zbraní. „Dokázal jsem proměnit hordu primitivních, pověřčivých a nedisciplinovaných bojovníků v elitní divizi neo-hrožených vojáků,“ uvedl s pýchou. „Klidně byste je mohli bez dalšího výcviku začlenit do jakékoli evropské armády.“

Čelný představitel státu, v němž Wagemüller v současné době žije, mu udělil státní občanství. Místní univerzita mu propůjčila titul čestný profesor vojenských věd. Dnes je hinduistou a má asijské jméno. Ve svých šedesáti čtyřech letech je stále ještě v dobré kondici. Jeho den začíná tvrdou rozcvičkou. Střelba na cíl je i nadále jeho oblíbenou zábavou, a když upírá své ocelově modré oči do zaměřovače pušky, nikdy nemine cíl.

V době, kdy se Spojené státy zapletly do vietnamského konfliktu,

nabídl Hans Josef Wagemüller americkému velitelství své zkušenosti. Jeho dlouhý dopis zůstal nezodpovězen.

„Asi jsem neměl psát tak domýšlivý a možná i tak trochu poučující dopis,“ řekl. „Měl jsem však ještě příliš čerstvě v paměti dlouhou a nepřetržitou řadu našich vítězství nad tím samým nepřítelem v té samé zemi a zbytečná smrt každého amerického vojáka i každý debakl, kterému se dalo vyhnout, mne hluboce zraňovaly. Nemohl jsem myslet na vietnamskou válku jinak než jako na svou. Američtí vojáci nacházeli v džungli stezky, po kterých jsme předtím mnoho let postupovali my. Tam, kde my jsme přežili, museli mnozí z nich zemřít. Co si uvnitř mě nutilo považovat je za své druhy ve zbrani. A ještě něco. Vůbec mě nepřekvapuje, že mladí Američané trhají své povolávací rozkazy a odmítají do Vietnamu jít. Vztít mladé chlapce ze školy, z jejich precivilizovaného prostředí, a poslat je do zaostalých džunglí Asie není nic jiného než vražda. Vyložená vražda. V asijských džunglích mohou přežít jen odborníci, důkladně vycvičení a zkušené vojáci. Chce to minimálně rok nepřetržitého boje, než se z rekruta stane odborník.“

Po tomto společném večeru – který mnou otřásl a po kterém jsem nemohl celou noc usnout – jsem se Wagemüllera zeptal, zda by byl ochoten vyprávět mi svůj příběh celý. Přislíbil, že po následujících osmnáct dnů bude mluvit do mého mikrofonu. Jen jsem pro větší srozumitelnost pozměnil některé výrazy odborné vojenské frazeologie. Tato kniha je pravdivým dokumentem, kromě jmen jsem v podstatě nic nezměnil. Zavázal jsem se, že identitu Wagemüllera i ostatních podržím v tajnosti.

„Nežádám to proto, že jsem válečný zločinec, vyprávěl jsem vám pravdivý příběh. Můžu vám na to dát své čestné slovo. Stále se považuji za německého důstojníka a německý důstojník své slovo drží, ať se děje co se děje. Mám však osmdesátisedmiletou matku, kterou bych nikdy nevystavil nekonečným otázkám úřadů a tisku. V tomto příběhu jsou navíc zmiňováni jistí lidé, kteří ještě stále žijí v mém rodném městě poblíž švýcarských hranic a kteří pomohli nejen mně, ale i mnoha dalším prchajícím německým důstojníkům vyhnout se vězení a vyšetřování po válce. Nevím, kdo ti další uprchlíci byli, ale zato vím, že tak jako já v roce 1945 opustilo Německo téměř dva tisíce druhů v nouzi. Úniková cesta byla nesmírně dobře zorganizovaná a je docela možné, že ji použili i někteří významní nacisté.“

Dále jsem myslel na to, abych nezpůsobil potíže jistým vysokým činitelům mé nové země, kteří mi od té doby, co jsem sem přišel, pomáhali. A kromě toho,“ dodal s úsměvem, „jsem nebyl příliš v oblíbě u Čínské lidové armády – a Čína odtud rozhodně není daleko.“

Wagemüller chce věnovat svůj podíl z autorského honoráře vdovám a sirotkům po Američanech, kteří padli ve Vietnamu. „Mám všechno,

co pro zbytek svého života potřebuji. Nechci žádné peníze, chci jen spravedlnost pro německé důstojníky a vojáky, kteří byli věrni až do morku kostí, a přesto museli sdílet hanbu, jež jim nepříslušela. Chci ukázat nepřítele zbaveného masky statečnosti a heroických mýtů.“

Zdržel jsem se jakéhokoli vlastního komentáře k Wagemüllerově vyprávění. Je na čtenářích, aby si vytvořili vlastní úsudek, stejně jako na historii, aby nad ním, nad jeho druhy i nad jejich činy vynesla své poslední slovo.

George Robert Elford

PŘEDMLUVA

Viděl jsem již spoustu strašných krajin – od pripjatských bažin v Rusku až po džungle ve Vietnamu. Bohužel jsem většinu z toho viděl jen přes mířidla samopalu, neměl jsem čas vychutnat si scenérii. Byl jsem *kopffäger* – „lovec lebek“, jak nás nazývali naši druhové z wehrmachtu. Byli jsme speciální bojovou jednotkou *Waffen SS* – „bojové SS“ – které neměly nic společného s koncentračními tábory, deportacemi či s vyhlazováním evropských Židů. Osobně jsem nikdy nevěřil, že by se Židé kdy mohli stát nebo že by se kdy stali hrozbou pro Německo, byl jsem prost nenávisti vůči lidem, dokonce i vůči nepříteli. Nikdy jsem nevěřil v německou světovládu, věřil jsem však tomu, že Německo potřebuje *lebensraum*. Byl jsem rovněž přesvědčen, že komunismus má být zničen hned v zárodku. Jestliže nazýváte tyto názory nacismem, pak jsem opravdu byl a stále jsem nacistou.

Mým úkolem za druhé světové války bylo paralyzovat partyzánské útoky a potlačovat vzpoury v našem životně důležitém týlu a kolem komunikačních center, jež byla většinou umístěna ve vzdálenosti do osmdesáti kilometrů od přední linie. Bylo pravidlem, že chycení partyzáni byli bez ohledu na věk či pohlaví popraveni. Nikdy mě nezajímala jejich rasa či náboženství a nikdy jsem netrpěl jakékoli násilnosti vůči vězňům. Měl jsem příkaz je oběsit, těm statečným jsem však dovolil zemřít smrtí vojáků, před popravčí četou. Během těch pěti dlouhých let jsme popravili přes tisíc partyzánů. Pokud mezi nimi byli Židé, popravili jsme je taky – nicméně bez jakýchkoli náboženských předsudků.

Z Německa jsem neutekl kvůli svým zločinům, nýbrž proto, že jsem nechtěl vidět to, čemu se říká Německo dnes – zemi ohnutých *Jawohl Johannů*, kteří umí jen opakovat „*yes, sir*“ nebo „*da, tovarišč*“, ať už v americkém či ruském područí. Současná německá armáda je pouhým příznakem svého bývalého já. Starý wehrmacht nepotřeboval ani cizí poradce, ani ochránce. Je pravda, že jsme prohráli dvě útočné války, v nichž jsme bojovali sami proti celému světu. Pochybuji však o tom, že by wehrmacht býval prohrál obrannou válku, kdyby byly hranice vlasti napadeny zvenku.

Kdysi stavěli naši inženýři nejlepší bojová letadla na světě a věřím, že pokud bychom dostali šanci, uměli bychom je postavit zas. Místo toho však musíme používat *Starfighters*, v nichž musí naši mladí němečtí piloti létat jako kamikadze. Asi osmdesát z nich již havarovalo, aniž byli sestřeleni. Německo musí kupovat cizí zmetky, například tanky, z nichž mnohé jsou téměř jistě horší než naši váleční tygři a panteri. Naši úžasní spojenci z NATO nedovolí, aby německý průmysl vyráběl vojenské vybavení. Nastává odliv našich nejlepších mozků do ciziny, neboť naše vláda jim nedá takové platy, jaké si zaslouhují. Kdyby došlo k další válce, od Německa by se očekávalo, že bude stát na straně spojenců, kteří se nicméně Germánů stále bojí a jakýkoli návrh na německé znovuvyzbrojení pro ně nepřichází v úvahu. Naši západní Spojenci si však musí uvědomit, že mapa světa se změnila. Národy všech kontinentů si dnes mohou vybírat pouze mezi dvěma tábory. Jakákoli myšlenka na neutralitu uprostřed těchto dvou táborů není ničím jiným než sebeklamem, jenž se zhroutí pod prvním vážnějším tlakem zvenčí.

Ani východoněmeckému režimu se naštěstí nevede lépe. Rusové by si také dvakrát rozmýšleli, než by dali lidové armádě nějakou slušnou zbraň. *Volksarmee* má nicméně ideologii a určitě nemá žádné odpírače vojenské služby.

V Indočíně jsem strávil pět let, bojoval jsem proti stejnému nepříteli jako v Rusku, jen v jiné uniformě. Znáám Ho Či Minovy záškodníky dobře. Bojovali jsme proti nim a stokrát jsme je rozdrtili, v horách, v džungli, v bažinách. Porazili jsme je v jejich vlastní hře. Teroristy jsme nikdy nepovažovali za nějaké nesmrtelné polobohy či přízraky. Po letech, která jsme strávili v Rusku, jsme uměli snášet útrapy a nesnáze. Když jsme přijeli do Indočíny, nebyli jsme začátečníci. Kdykoli jsme se dostali na území ovládané komunisty, byl tam brzy klid. Někdy to byl klid bajonetů, jindy klid hřbitova. Ale klid to byl. Ani ještěrka se neodvážila pohnout. Jestliže historie zná nějaké francouzské vítězství v Indočíně, pak se o něj zasloužili buď francouzští výsadkáři, kteří byli vynikajícími vojáky, nebo my, Němci.

Válka v Indočíně nebyla prohrána na bojištích, ale v Paříži. Američané prohrávají tutéž válku v Paříži – právě teď, v tuto chvíli. Paříž a Ženeva... jediná bojiště, na nichž západní svět utrpěl debakl a na nichž západní svět vždy prohraje.

Je samozřejmě nesmyslné říkat, že americká armáda nemůže porazit partyzány ve Vietnamu silou zbraní. Američtí vojáci porazili koneckoněců Japonsko. Džungle a bažiny Guadalcanalu či Okinawy nebyly o nic lehčím bojištěm než například Mekongská delta. Ostatně, kdo dosáhl v boji v džungli v historii vojenství větší dokonalosti než japonská císařská armáda?

Nyní jsou však američtí generálové nuceni bojovat namísto s Vietcongem se světovým veřejným míněním. Historie se stále opakuje. Na začátku druhé světové války mohli němečtí generálové plánovat a vést své bitvy sami a vyhrávali na všech frontách. Pak převzal velení Hitler a všechno bylo ztraceno. Když mohl generál MacArthur jednat podle svých nejlepších schopností, viděl svět skvělé vylodění v Inčonu a severokorejskou porážku. Když však musel poslouchat rozkazy přicházející ze vzdálenosti deseti tisíc mil, museli američtí vojáci položit své životy, aniž by dosáhli jakýchkoli úspěchů.

C'est la guerre!

Hans Josef Wagemüller

BEZPODMÍNEČNÁ KAPITULACE

O německé kapitulaci jsme se dozvěděli z rádia hluboko v československých horách východně od Liberce. Byli jsme tam nahoře už skoro měsíc, drželi jsme důležitý průsmyk a čekali na Sověty. Ale jak dny ubíhaly, nic naše pozice neohrožovalo a ustaly dokonce i vážnější potyčky s místními partyzány. Nad vrcholky hor a údolími se rozprostřelo neobvyklé ticho – ponurý klid, který místo aby duši uklidnil, vystavuje ji jen ještě většímu napětí. Ať to zní sebedivněji, po pěti letech války a po stovkách střetnutí s nepřáteli – jak s vojáky, tak s partyzány, jsme nebyli s to snést ticho míru. Zdálo se, že ze všech přirozených lidských funkcí, které jsme kdysi měli, jsme schopni udržet si jen ty, které byly nezbytně nutné pro naše bezprostřední přežití: jíst, spát, hlídkovat v lese – a mačkat spoušť.

Nikdo z nás nepochyboval o tom, že konec války je na dosah. Berlín padl a Hitler byl mrtev. Vojenské týlové spoje již dávno nefungovaly, ale stále jsme ještě mohli poslouchat cizí vysílání, včetně vysílání vítězných Spojenců. Věděli jsme, že naše sága neskončí kapitulací wehrmachtu, že unavené vojáky poražené armády nečeká návrat domů, že nebudeme demobilizováni, ale postaveni mimo zákon. Spojenci nebojovali jen o vojenské vítězství. Jejich hlavním cílem byla pomsta.

Poslední hlášení, které jsme dostali z Prahy před osmi dny, nám přikazovalo držet pozice, dokud nedostaneme další příkazy – příkazy, které už nikdy nepřišly. Místo nich se objevily skupinky k smrti unavených německých vojáků. Neoholení vojáci s vpadlýma očima, kteří kdysi patřili k jedné ze složek wehrmachtu – k SS, k luftwaffe nebo k SD (bezpečnostní službě). Byly mezi nimi zbytky zdecimované brigády motorizované pěchoty, týlová skupina luftwaffe, rota tanků, která disponovala jen dvěma použitelnými tanky; dále pět nákladních vozů někdejšího zásobovacího praporu a četa polní policie. Zbytky praporu horských myslivců přežily ústup až z Kavkazu, aby skončily s námi u Liberce. Všichni jsme čekali na poslední rozumný příkaz, příkaz stáh-

nout se z Československa a vrátit se do Německa. Místo toho přišel příkaz zastavit všechny vojenské akce.

Pro nás, kteří jsme byli daleko na nepřátelském území, znamenala zpráva o příměří rozsudek smrti. Mohli jsme se vzdát jen českým partyzánům nebo domobraně, ani jedni, ani druzí však neuznávali vojenské konvence či závazky cti. Až do samého konce jsme očekávali, že ještě než budou složeny zbraně, dostaneme příkaz vrátit se zpátky do Německa. Od partyzánů jsme nemohli očekávat žádné slitování – zabili jsme jich příliš mnoho. A vlastně ani od Rudé armády jsme nemohli očekávat, že s námi bude zacházet jako s válečnými zajatci. Řidičům nákladních vozů zásobovacího praporu by možná ještě mohli odpustit, *Waffen* SS, úhlavnímu nepříteli, však nikoli. Cítili jsme se tak trochu podvedeni. Kdybychom věděli předem, že budeme takto ponecháni svému osudu, stáhli bychom se, a to i přes příkaz zůstat. Pro válku jsme toho udělali už víc, než je povinností vojáka, a tak by nás býval nikdo nemohl vinit ze zbabělosti.

Na pět dlouhých let jsme se vzdali všeho: domovů, rodin, práce i budoucnosti. Nemysleli jsme na nic jiného než na vlast. Ale vlast se teď proměnila v hřbitov. Byl čas myslet na vlastní budoucnost a na naše drahé – na to, zda přežili poslední dva roky války, kdy Německo sténalo pod údery obřích létajících pevností.

Naše velitelství nám přikázalo: „Zůstaňte na místě a udržujte pozice.“ Pak se naše velitelství vrátilo do Německa. Tak jako římská stráž, která zůstala na místě, zatímco Vesuv pohřbil Pompeje, dočkali jsme se i my hořkého konce.

Přežili jsme největší válku v dějinách lidstva, ovšem pokud jsme chtěli přežít i mír, nejrvežiznivější mír v dějinách lidstva, museli jsme se dostat do americké zóny tři sta dvacet kilometrů odtud. Ne že bychom si nějak cenili americké šlechetnosti, ale Američané byli alespoň Anglosasové, svým způsobem civilizovaní a křesťanští. V údolí kolem nás byly jen hordy Mongolů, Tatarové mechanizovaného Čingischána – Stalina. Měl jsem dojem, že jsme si mohli vybrat jen mezi tím, zda se necháme ubít k smrti jeskynními lidmi, či zda se podvolíme civilizovanějšímu způsobu smrti – popravě.

Abychom se dostali do Bavorska a do americké zóny, museli jsme přejít přes Sověty kontrolované Labe. Stále jsme si však věřili. Přežili jsme už horší věci než to, co na nás mohlo čekat na cestě domů. Němečtí vojáci se jen tak lehce nevzdávají. Mohli jsme být poraženi, nikoli však rozdrceni.

Kapitán dělostřelectva Rüll se celý den snažil dovolat na velitelství polního maršála Schörnera. Nikdo na jeho snahy o spojení neodpovídal, nakonec se mu však podařilo zkontaktovat vrchní velitelství ve Flensburgu. Stál jsem blízko něho a viděl jsem, jak zbledl. Když položil slu-

chátko, celý se třásl a stěží ze sebe vypravil slovo. „To je konec... wehrmacht se vzdává na všech frontách... Keitel už podepsal příměří... Bezpodmínečná kapitulace.“ Otřel si tvář a vzal si cigaretu, kterou jsem mu zapálil. „S vlastní je konec,“ zamumlal s očima nepřítomně upřenýma do dalekého údolí. „Co teď?“

Najednou nám došlo, proč Sověti neútočili na naše pozice. Sovětský velitel věděl, že konec války je už na spadnutí, a nechtěl proto obětovat své vojáky sotva minuty před koncem. O naši přítomnosti v průsmyku však věděl. Šest hodin po oficiálním oznámení německé kapitulace se nad námi objevila sovětská letadla Polikarpov. Kukuruzníky shodily nad našimi pozicemi spoustu letáků se zprávami o příměří. Žádaly nás, abychom složili zbraně a abychom sestoupili s bílou vlajkou dolů do údolí. „Němečtí důstojníci a vojáci,“ stálo na letácích, „jestliže uposlechnete příkazy velitele Rudé armády, bude se s vámi dobře zacházet, dostanete jídlo a lékařskou péči, které podle článků Ženevské konvence přísluší válečným zajatcům. Ničení válečného materiálu a vybavení se přísně zakazuje. Místní německý velitel je zodpovědný za pokojné stažení svých oddílů.“

Kdyby naše situace nebyla tak krutě vážná, mohli bychom se Sovětům odvolávajícím se na Ženevskou konvenci, tedy na něco, co Kreml nikdy nepodepsal ani neuznal, od srdce zasmát. Rudá armáda nám mohla ve jménu Ženevské konvence slíbit v podstatě cokoli, nebyla totiž jejími klauzulemi vázána.

Následujícího rána pozorovaly naše hlídky sovětské průzkumné vozidlo, jak si po klikatící se silnici razí cestu nahoru k našim pozicím. Na blatníku se mu třepetala velká bílá vlajka. Prikázal jsem svým vojákům, aby si vzali pušky, a svolal jsem četú k nástupu. Všichni byli oholeni a řádně oblečeni. Chtěl jsem přijmout sovětské důstojníky s náležitou úctou. Překvapilo mě, když jsem uviděl, že auto zastavilo necelých tři sta metrů před našimi prvními zátarasy a že nepřátelé k nám nevyslali vyjednaváče, nýbrž nám megafony sdělovali tuto výzvu.

„Důstojníci a vojáci německého wehrmachtu... Sovětské velitelství ví, že jsou mezi vámi nacističtí fanatici a váleční zločinci, kteří by se mohli pokusit odradit vás od přijetí podmínek příměří a následného návratu domů. Odbrojte zločince z SS a SD a vydejte je sovětským zplnomocněncům. Důstojníci a vojáci německého wehrmachtu... Odbrojte zločince z SS a SD. Budete šťastě odměněni a bude vám dovoleno vrátit se domů k vašim rodinám.“

„Hnusný lhář!“ poznamenal pohrdavě untersturmführer Eisner, když pozoroval dalekohledem skupinku Sovětů. „Dovolí jim vrátit se domů! To je dobrej vtíp.“

Pobavilo nás, jak špatně nepřátelé německé vojáky znají. Po tolika letech války by nás sovětské velitelství mělo znát lépe. Zbabělost

a zrada k německým vojákům nikdy nepatřily. Ani naivita. Nazývali nás „fašistickými zločinci“ a „nacistickými psy“ už od operace Barbarossa. V minulosti mezi jednotlivými složkami vůbec nerozlišovali. Wehrmacht, SS a luftwaffe byly pro Stalina jedno a to samé, a přesto se teď snažil poštvat wehrmacht proti SS a naopak.

Megafony se opět ozvaly. Eisner se postavil do pozoru. „*Herr Obersturmführer*, žádám o povolení zahájit výstražnou palbu.“

„Ne! Nic takového, pane,“ protestoval plukovník Steinmetz, velící důstojník malé skupiny motorizované pěchoty. „Na vyjednávače bychom neměli střílet.“

„Vyjednávače, *Herr Oberst*?“ vykřikl Eisner s hořkým úsměvem. „Schovávají se za bílou vlajkou, aby šířili komunistickou propagandu.“

„I tak,“ trval na svém plukovník. „Můžeme je požádat, aby se stáhli, ale neměli bychom na ně začít střílet.“

Jakožto důstojník wehrmachtu neměl plukovník Steinmetz nad SS žádnou pravomoc. Byl nicméně úzkostlivě zásadový a byl našim nejstarším a co do hodnosti i nejvyšším důstojníkem. Nechtělo se mi vyvolávat zbytečné hádky a už vůbec ne s vysokým důstojníkem. Aniž by v mém hlase zazněl sebemenší urážlivý tón, upozornil jsem ho, že zodpovědnost za průsmyk a všechny oddíly v něm nesu já. Plukovník přesto při mé poznámce tzuhl a odpověděl: „Jsem si vašeho velení vědom, *Herr Obersturmführer*, a doufám, že tuto situaci vyřešíte se zodpovědností velitele.“

Sovětské megafony se stále ozývaly. Eisner pokrčil rameny a znovu začal pozorovat nepřátele. Vyměnil jsem si pohled s Erichem Schulzem a v jeho očích jsem uviděl vzdor. Oba byli již mnoho let mými přáteli. Bernard Eisner byl mou pravou rukou od roku 1942. Byl to chladný a tvrdý voják. Pocházel z rodiny zámožného statkáře, jeho otec a starší bratr byli během krátké „proletářské revoluce“ po první světové válce ubiti komunistickou luzou. Bernard byl přesvědčen, že by na světě neměl zůstat jediný živý komunista. Schulze, který se k mému praporu přidal v roce 1943, měl tak trochu horkou hlavu, ale byl vždy zdvořilý a ohleduplný.

Pár kroků od nás seděli za těžkým kulometem dva mladí vojáci a mířili jím na sovětské průzkumné vozidlo. Jejich tváře byly napjaté, ale bez výrazu, jako kdyby to byly sochy či součásti kulometu. Oba byli mladí, bylo jim teprve devatenáct. Byli odvedeni v roce 1944 a žádné opravdové útrapy války už nezažili.

Požádal jsem o megafon a oslovil jsem Sověty: „Tady je německý velitel. Neobdrželi jsme oficiální potvrzení příměří a budeme tedy držet pozice, dokud takové potvrzení nedostaneme. Žádám sovětského velitele, aby nám poskytl důvěryhodný dokument ohledně příměří. Dále žádám, aby se sovětská propagační jednotka do té doby zdržela použí-

vání bílé vlajky k šíření podvratné propagandy. Žádám, aby se sovětská propagační jednotka do pěti minut stáhla z našich pozic. Po uplynutí této doby je již nebudu považovat za vyjednavče chráněné proti střelbě.“

„Němečtí důstojníci a vojáci... Odzbrojte zločince z SS a SD a vydejte je sovětským zplnomocněncům. Budete štědře odměněni a bude vám dovoleno vrátit se domů.“

„Žádám, aby se sovětská propagační jednotka zdržela používání bílé vlajky k šíření podvratné propagandy,“ zopakoval jsem. Chvilí bylo ticho a pak se megafony ozvaly znovu. „Němečtí důstojníci a vojáci... Odzbrojte zločince z SS a SD...“

Přikázal jsem: „Pal!“

Průzkumné vozidlo bylo rázem v plamenech, pak explodovalo. Když se kouř a prach usadil, viděli jsme dva rudoarmějce, jak běží dolů po cestě. „To by je prozatím mělo zkrotit,“ poznamenal Eisner a zapálil si cigaretu. „Kulky jsou jediný jazyk, kterému rozumějí.“

Za hodinu se z mraků vynořila letka šturmoviků. Rusové měli v úmyslu ostřelovat a bombardovat naše pozice. Aby se k nám však letadla dostala, musela proletět mezi skupinkou vysokých hřebenu a pak se prudce snést nad malou plošinu, na níž jsme se rozmístili. Sovětští piloti letěli dobře, ale měli smůlu. Rozmístil jsem osm osmaosmdesátek a deset těžkých kulometů tak, aby pokryly úzký průsek, a naši střelci byli zkušení. Během několika minut sestřelili pět letadel. Dvě další zporozovala kouř a odletěla směrem k údolí, třetí naletělo přímo na stometrovou skálu a vybuchlo, palivo, bomby, munice a vůbec všechno. V tu chvíli se čtyři zbývající letadla vzdala a odletěla, aniž vypálila jedinou střelu. Zahlédli jsme dva ruské piloty seskakující na padáku. Jeden z nich narazil na skálu, vyklouzl z padáku a dopadl mrtvý na dno strže. Druhý, mladý poručík, přistál přímo na jednom z našich nákladních aut a byl zajat.

„Zdráavstvujtě, tovarišči!“ pozdravil našeho překvapeného návštěvníka kapitán Rüll, který mluvil bezvadně rusky.

Moji muži pilota prohledali. Nahlédl jsem do jeho vojenské knížky, ale zase jsem mu ji vrátil. Když mi Schulze podal jeho pistoli Tokarev, jen jsem z ní vyprázdnil náboje a vrátil jsem ji důstojníkovi zpět. Byl mým neočekávaným jednáním tak překvapen, že mu poklesla čelist. Snažil se usmát, ale nemohl. Podařilo se mu jen stáhnout rty do strnulého úsměšku.

„Válka skončila,“ mumlal. „Už žádné střelení,“ dodal po chvíli a snažil se napodobit zvuk samopalů. „Žádné tatatatata.“ Na jeho tváři bylo vidět takový strach, že jsme se museli smát. Určitě mu řekli, že Němci jsou kanibalové.

„Žádné tatatatata, co?“ napodoboval Rusa Erich Schulze s potlačovaným smíchem.

Pilot rychle přikývl. „Da, da... Už žádnou válku.“

Schulze ho štouchnul do břicha. „Už žádnou válku, ale před chvílí jste z nás chtěli udělat řešeto.“

„Ja, ja,“ opakoval Rus s očima upřenýma na Schulzeho odznak SS.

Erich do něho znovu lehce štouchnul a Rus zbledl.

„Nech ho být,“ prohodil kapitán Rüll. „Strachy by se posral.“

„Jasně,“ přidal se Eisner, „nemáme tu moc náhradních kalhot, Erichu.“

Kapitán s pilotem krátce promluvil a zdálo se, že jeho přítomnost Rusův strach trochu zmírnila. „Důstojníku, nenechte SS, aby mě zastřelili,“ prosil. „Létal jsem jen osm měsíců a chci se vrátit domů k matce.“

„My jsme bojovali pět let. Umíte si tedy představit, jak bychom se chtěli vrátit domů my,“ odpověděl kapitán Rüll se zahořklým úsměvem.

„Nenechte SS, aby mě zastřelili...“

„SS vás nezastřelí.“

Schulze nabídl Rusovi cigaretu. „Na, vem si! To ti pomůže.“

„Děkuju,“ usmál se pilot a rozřesenou rukou si cigaretu vzal.

Erich otevřel svou polní láhev, napil se kořalky, pak láhev otřel do rukávu a nabídl ji pilotovi. „Tady, *tovarišč*... Napij se dobrý esesácký vodky.“

Rus si uvědomil, že mu smrt nehrozí, a uklidnil se.

„Náš velitel říká, že se nechcete vzdát,“ řekl, dívaje se z jedné tváře na druhou, jako kdyby na nich hledal souhlas. „Musíte se vzdát... V údolí jsou dvě divize a za den za dva má přijet čtyřicet tanků a těžké dělostřelectvo.“

„*Tovarišč*, už jsi nám toho řekl tolik, že by to stačilo na vojenskej soud,“ vykřikl Schulze a poplácal pilota po ramenou.

„Neměl byste říkat nepříteli, co máte nebo nemáte,“ přeložil mu kapitán Rüll.

„Jen jsem řekl, že těžké dělostřelectvo je na cestě.“

„A koho to zajímá?“ pokrčil rameny Eisner. „Mezi vaším dělostřelectvem a námi jsou hory.“

„Hory vám nepomůžou,“ potřásl hlavou Rus. Otočil se a ukázal směrem na jihovýchod, na hřeben vzdálený osm kilometrů. „Dělostřelectvo pojede támhle nahore.“

„To je nesmysl!“ ozval jsem se. „Tam není cesta.“

„Je tam cesta,“ vložil se do toho kapitán Rüll, „až na kótu 506. Na začátku března jsme tam měli čtyři protiletadlová děla.“

Když jsem se podíval na mapu, uvědomil jsem si, že kapitán Rüll má pravdu a že to, co říkal sovětský pilot, v sobě taky mělo zrno pravdy. Kdyby sovětský velitel rozmístil těžké dělostřelectvo na zmiňované hoře, mohl by opravdu ostřelovat naši plošinu přímou palbou.

Dali jsme Rusovi pořádně najíst a pustili ho. Byl nesmírně šťastný

a slíbil, že pro nás udělá vše, co bude v jeho silách, jestliže se snad ještě někdy po kapitulaci sejdeme. „Jídlo, vodka, cigarety, *Kamerad*. Jmenuje se Fjodor Andrejevič. Řeknu veliteli, že jste dobří vojáci a aby s vámi dobře zacházel.“

„Jo, to určitě,“ zabručel Eisner, když se díval, jak Rus odchází. „Řekneš něco takového veliteli, a než se naděješ, zastřeje tě samotného jako mizerného fašistu.“

Pilot šel pomalu pryč, každou chvíli se ale otočil, jako by čekal, že mu někdo vypálí kulku do zad. Když minul naše poslední zátaras, asi mu došlo, že je pořád naživu a bez zranění, a rozběhl se dolů, jak jsem ještě nikdy nikoho běžet neviděl. Eisner nebyl Rusovým propuštěním nijak nadšen.

„Viděl všechno, co tu máme,“ poznamenal se stěží skrývaným nesouhlasem.

„Nemohli jsme udělat nic jiného než ho pustit,“ namítl ostře plukovník Steinmetz. „Válka skončila, *Herr untersturmfihrer*.“

„Pro mne ne, *Herr Oberst*,“ odpověděl tiše Eisner. „Pro mne skončí, až zase pozdravím svou ženu a dva syny, které jsem neviděl od roku 1943, a pro toho Rusa neskončila taky. Nepřiletěl sem s bílou vlajkou, ale s bombardérem.“

„Já jsem svou rodinu neviděl od června 1943,“ poznamenal plukovník.

Odvedl jsem Eisnera stranou. „Neměl by sis s tím Ivanem dělat hlavu,“ řekl jsem mu sebevědomě. „Co by mohl říct? Že máme muže, zbraně, tanky a dělostřelectvo? Čím víc toho řekne, tím míň se jim sem bude chtít.“ Položil jsem mu ruku kolem ramen. „Bernarde, zabili jsme už tolik Rusů. Určitě si můžeme dovolit nechat jednoho jít.“

Usmál se. „Hansi, někde jsem četl, co říkávali američtí kolonisté o Indiánech. Jediný dobrý Indián je mrtvý Indián. Myslím, že to platí i o bolševicích.“

„A co když ten pilot nebyl bolševik?“

„Možná že ne – ještě ne. Ale když už se mě, Hansi, ptáš, řeknu ti, že pro mne je každý, kdo pracuje pro Stalina, zvíře.“ Zapálil si cigaretu, jednu mi nabídl a pak pokračoval. „Já vím, že jsme poraženi a že tu teď dlouho nebude žádná vlast, která by stála za řeč. Protože podle mě Spojenci rozdrobí říši na padesát malých knížectví, jak tomu bylo před pěti sty lety. K smrti se nás bojí, dokonce i odzbrojených, dokonce i poražených. Nemohu se však smířit s myšlenkou, že jsme byli poraženi prohnilou, primitivní a zavšivenou komunistickou luzou. Víím, že žádný vítěz v dějinách se nikdy nechoval k poraženým nepřátelům v rukavičkách. Možná, že bychom přežili Američany nebo Brity, ale Sověty nikdy. Stalin se nespokojí tím, co ukořistí teď. Nevezme si jen svou válečnou kořist, bude usilovat i o naše duše, naše myšlenky, naši národní identitu.“

Znám je. Byl jsem v jejich zajetí. Byl jsem tam jen pět dnů, ale i tak se ze mne pokoušeli udělat mizernýho zrádce. Rusové jsou zloději duší, Hansi. Nejen že naše ženy znásilní, ale pak z nich ještě udělají komunistky. Stalin ví, jak na to, a teď bude mít dost času. Postupně bude svůj tlak stále stupňovat. Byl bych schopen zastřelit každého, kdo mu pomáhá.“

„To bys musel zastřelit celkem hodně, Bernarde. Brity počínaje, Američany konče. Nejenže Stalinovi pomohli, ale vyzvedli ho i ze smrtelné postele a udělali z něho obra.“

„Stalin bude nejvíc zavázán svým buržoazním spojencům,“ ušklíbl se Eisner. „Jen počkej a uvidíš, jak Stalin zaplatí za americké konvoje. Dej mu pár let. Churchill a Truman si ještě kvůli Rooseveltově pošetilosti užijí pěknou řádku bezesných nocí.“

„To nám teď ale moc nepomůže, Bernarde!“

„Myslím, že ne,“ souhlasil. Po chvíli dodal: „Jestli se, Hansi, rozhodneš pro kapitulaci, nech mi jen pistoli a pár granátů. Já už si cestu domů najdu.“

„Nepůjdeš sám,“ ujistil jsem ho a poklepal mu na rameno. „Mně se taky nechce viset na hlavním libereckém náměstí.“

„Nemám chuť podrobit se tomu, k čemu by došlo mezi kapitulací a oběšením,“ dodal se sarkastickým úsměvem.

Brzy odpoledne se polikarpovy vrátily, my jsme však na omšelá propagační letadla, která neměla žádné zbraně, nestříleli. Sověti nám posílali další kupu letáků, mezi nimi i novinové výstřížky oznamující příměří a fotokopie protokolu s podpisem generála polního maršála Keitela. Znovu jsme byli žádáni, abychom složili zbraně a přemístili se pod bílou vlajkou do údolí.

„Tady to je!“ řekl tiše plukovník Steinmetz a žmoulal v prstech sovětský leták. „Tady to je!“ A jako by měl jít příkladem, rozepnul si opasek, na kterém měl zavěšené pouzdro na pistoli, stočil ho a hodil ho na plochý kámen. Nic jiného jsem od plukovníka Steinmetze ani nečekal. Byl to úzkostlivě korektní důstojník, šlechtic ze staré školy, jenž se za všech okolností držel litery služebního řádu. Neviděl jiné řešení než uposlechnout posledního příkazu německého velitelství, či spíše toho, co z něho zbylo. Jeho důstojníci a vojáci, kterých bylo kolem tří set, se jako stroje začali řadit za naší vzdorující skupinkou a postupně odhazovali své pušky a pistole na narůstající hromadu. Ale dělostřelci, malá jednotka tankistů a horští myslivci si své zbraně nechali a uvolněné pozice bravurně převzaly SS.

„Je mi to líto,“ řekl tiše plukovník Steinmetz a já jsem si všiml, že se mu v očích zaleskly slzy. „Nemohu udělat nic jiného.“

„Velitelství již neexistuje, *Herr Oberst*, a Vůdce je mrtev. Přísaha věrnosti vás už nijak nezavazuje,“ připomněl jsem mu.

Unaveně se usmál. „Kdybychom chtěli porušit rozkazy, měli jsme to

udělat mnohem dřív,“ řekl. „Hned po Stalingradu. A ne na frontě, ale v Berlíně.“

„Myslíte úspěšný dvacátý červenec, *Herr Oberst*?“

„Ne,“ zakroutil hlavou. „Myslím, že to, co Stauffenberg udělal, byla ta největší zbabělost. Pokud si byl tak jist správností své věci, měl se postavit, vytáhnout pistoli, zastřelit Hitlera a nést následky svého činu. Já ale na vraždy vysokých důstojníků nevěřím. Vůdce měl být prohlášen za nezpůsobilého vést národ a odstraněn. Kdyby převzal velení nad Říší Rommel nebo Guderian, mohli jsme vyhrát – když už ne válku, tak alespoň čestný mír.“

„Je buď už příliš pozdě, nebo ještě příliš brzy na to, abychom diskutovali o Vůdcově vedení, nemyslíte, plukovníku Steinmetzi?“

„Máte pravdu. Teď už můžeme jen vztyčit bílou vlajku.“

„Nemáme žádné bílé vlajky, *Herr Oberst*,“ poznamenal sarkasticky kapitán Rüll. „Bílé vlajky nikdy nepatřily do standardní výbavy wehrmachtu.“

Plukovník chápavě přikývl. „Vím, že je to bolestné, *Herr Hauptmann*, ale jestliže odmítneme kapitulovat, Sověti s námi budou moci zacházet, jako jsme my zacházeli s jejich partyzány.“

„Čekáte snad od Sovětů něco jiného, *Herr Oberst*?“ zeptal se Eisner.

„Válka skončila. Není důvod k dalším násilnostem,“ odpověděl plukovník. Otočil se ke mně. „Co hodláte dělat?“

Navrhl jsem, že bychom se mohli pokusit urazit tři sta dvacet kilometrů a dostat se do Bavorska, ale plukovník se mi vysmál. „Sovětské divize už s největší pravděpodobností táhnou k demarkační čáře,“ řekl. „Sověti obsadí všechny cesty i mosty a nejvíc vojáků budou mít právě u hranic s americkou zónou. Stalin nevěří ani Churchillovi, ani Trumanovi. Vždyť vyhladil i svůj vlastní generální štáb. Myslíte, že by věřil Eisenhowerovi či Montgomerymu? Doby našich hrdinských západních spojenců pro Stalina už skončily. Za několik týdnů bude nazývat západní spojence buržui, dekadenty a imperialisty a na západní hranici území, jež dobyl, rozmístí milióny svých vojáků. A kromě toho,“ dodal po chvíli mlčení, „od Američanů byste toho neměl moc očekávat, *Herr Obersturmführer*. Často jsem poslouchal jejich vysílání.“

„My také,“ poznamenal Eisner.

„Pak byste tedy měli znát jejich záměry. Zajatec je vždy zajatcem. Vítěz je vždy v právu a poražený vždy v nepravu!“

„Nemáme v úmyslu se vzdávat, *Herr Oberst*, ani tady, ani v Bavorsku,“ řekl jsem klidně.

„Hodláte tedy pokračovat v boji?“

„Jestliže to bude nutné..., dokud se nedostaneme na nějaké bezpečné místo.“

„Například kam?“

„Do Španělska, do Jižní Ameriky... čert ví kam.“

„Na Franka nespolehejte. Franko je teď úplně sám a vítězové na něho brzy zatlačí. Po Hitlerově a Mussoliniho smrti je posledním silným vůdcem v západní Evropě a Stalin jeho existenci tolerovat nebude. Ví totiž, že bude moct komandovat kohokoliv kromě Franka. Bude proto považovat Španělsko za potenciální rodiště, či spíše místo znovuzrození nacistického fénixe. A na to, abyste se dostali do Jižní Ameriky, budete potřebovat dobré papíry a spoustu peněz. Ale abychom se vrátili k současnějším problémům, máte dostatek jídla, abyste se do Bavorska dostali? Víím, že máte dost zbraní, ale cesta přes hory může trvat dva měsíce. Muži nemohou žít z nábojů.“

„Jídlo nám vystačí na dva týdny. Něco k jídlu si seženeme všdycky. Blíží se léto,“ řekl jsem. „I v horách jsou vesnice a statky.“

Plukovník nesouhlasně zakroužil hlavou. „Chcete přepadat statky a vesnice? Budete stílet lidi, když vás odmítnou ubytovat?“

„Je to otázka našeho přežití, plukovníku Steinmetzi...“ řekl Eisner, než jsem stačil odpovědět. Na chvíli se odmlčel a pak větu dokončil: „Už jste někdy viděl nějakou humánní válku?“

„To už nebude válka, ale obyčejné rabování,“ řekl plukovník upřímně. „Máte na to samozřejmě ještě stále dost sil, ale nepůjde to v tichosti. Češi o vás budou vědět. A o cíli vaší cesty se dozví i Sověti. Zprávy o vás by se tak mohly dostat do Bavorska dřív než vy.“

„Možná, že na nás bude na hranicích čekat americký uvítací výbor. To jste chtěl říct, *Herr Oberst*?“ přerušil jsem ho.

„Přesně tak!“ odpověděl. „A jestli jste dosud nespáchal něco, co by Spojenci mohli považovat za válečný zločin, neměl byste jim tu šanci dávat teď!“

„*Herr Oberst*,“ řekl jsem klidně, ale pevně, „jestliže opravdu dojdeme až do Bavorska, už nám nic nezabrání dostat se dál. Ani Američané, ani sám ďábel. Vzdali jsme se mnoha věcí, s nimiž by se člověk dobrovolně nerozloučil, a jsme připraveni vzdát se dalších, včetně našich životů. Nikdy se však nevzdáme práva vrátit se domů. V téhle věci budeme naprosto nekompromisní.“

„Škoda že nejsem tak mladý jako vy,“ řekl plukovník Steinmetz rezignovaně. „Jsem unavený, *Herr Obersturmführer*... tak unavený.“

I přes pesimismus starého vojáka jsem nějak cítil, že máme opravdovou šanci projít nebo alespoň spasit holé životy. Představa, že mě partyzáni oběsí nebo v nejlepším případě odvečou do sibiřského tábora smrti, mě vůbec neuchvacovala. Plukovník měl šanci přežít. Jednoho dne by se snad mohl dostat i zpátky domů. Příslušníci SS si však nemohli dělat o své budoucnosti žádné iluze. Žádný sovětský velitel by nehnul ani prstem, aby nás zachránil. Kdyby se Češi rozhodli, že si to

s námi vyřídí sami, Sověti by rychle zapomněli na nějaké humánní zacházení a na závazky Ženevských konvencí. Jejich čeští spojenci čekali na tenhle den sedm let a ani jsem jim to nemohl mít za zlé. Jen v roce 1944 jsme zabili přes tři tisíce jejich partyzánů.

„Měli bychom se držet vysoko v horách, abychom se vyhnuli styku s nepřitelem. Máme výborné mapy těchto oblastí, a když to bude nutné, probjijeme se i sovětskou brigádou.“

„S několika sty muži?“ zeptal se plukovník skepticky.

„Máme minimálně sto lehkých kulometů, plukovníku Steinmetzi,“ skočil mu do řeči Eisner. „Máme takovou palebnou sílu, že si Ivanové budou myslet, že přichází celá divize.“

„Ale jak dlouho?“

„Můžeme si s nimi hrát v lesích na schovávanou až do soudného dne, *Herr Oberst!*“ vykřikl Schulze. „Měli bychom to aspoň zkusit! Vzdát se tady, to je úplná sebevražda. Co můžeme ztratit? Zabít se můžeme vždycky.“

Bernard Eisner a kapitán Rüll byli téhož názoru.

„Cesta do Bavorska vede horami a lesy,“ řekl Rüll. „Každý z nás už určitě absolvoval stovky podobných výletů.“

Plukovník pomalu potřásl hlavou. „Schovávat se v lese? Plazit se nocí jako smečka vlků... krást a loupit jídlo s pistolí v ruce, střílet lidi, když se budou bránit? Ne, pánové, byl jsem celý život vojákem a jako voják ho chci také skončit, uposlechnu příkazů těch, kteří jsou oprávněni je vydávat.“

„Například sovětského velitele dole v údolí?“ poznamenal Eisner zahořkle. Plukovník se zamračil. „Mluvím o polním maršálu Keitelovi a velkoadmirálu Dönitzovi,“ řekl.

„Keitel a Dönitz nemají ani ponětí, v jakém jsme svrabu, *Herr Oberst.*“

„Myslím, že ne,“ souhlasil. „Mají teď na starosti dalších osmdesát miliónů Němců. Nás je jen pár stovek. Nejsme tak důležití, pánové. Nejsme ani hrdinové, ani mučedníci. Jsme jen čísla ve statistikách. Smrt jednoho člověka může být velmi smutná. Když umře sto lidí, říká se tomu tragédie, ale když umře deset miliónů, je to jen statistika. Stále věřím v disciplínu, dokonce v porážce. A my jsme poraženi.“

„Já se ale pořád nějak nemohu vžít do role poraženého,“ poznamenal s úsměvem Schulze a poklepal na pažbu samopalů. „A dokud mám tuhle věc, tak už vůbec ne. Chtěl bych vidět Ivana, který mi to přijde říct.“

„Sklapni, Erichu!“ okřikl jsem ho odměřeně a on ztichl s okamžitým „*Jawohl!*“. „Tohle není ten pravý čas na vtípkování!“

Obrátil jsem se k plukovníkovi. „*Herr Oberst,* jsem přesvědčen, že jestliže se vzdáte Američanům, vaše šance na přežití budou větší.“

„Už jsem vám radil, abyste toho od Američanů moc neočekával, *Herr Obersturmführer*. Všechno, co se teď bude dít, bylo vítězi již dávno předtím odsouhlaseno. Připouštím však,“ dodal s úsměvem, „že americká vězení by mohla být poněkud civilizovanější než ta Stalinova. Stalin by zabil milióny Němců s klidným srdcem. Američané budou úzkostlivě dokazovat, že dělají spravedlivou a legální věc. Ráno před popravou vám dají snídani, nechají vás oholit, vykoupat se, a bude-li to vaše poslední přání, oběsí vás na růžovém navoněném provaze. Ale skončíte stejně.“

Promluvil jsem ke zbytku vojáků, řekl jsem jim upřímně, že podle vojenského řádu je rozhodnutí plukovníka Steinmetze jediným správným řešením. Německá armáda však přestala existovat, a já je proto už nadále nepovažuji za své podřízené, nýbrž za své druhy v nebezpečí, kteří mají právo mluvit sami za sebe. „Já,“ dodal jsem, „odejdu do Bavorska!“

Dělostřelecké čety, osádky tanků a horší myslivci se raději rozhodli následovat SS než se vzdát. „Možná jste banda zkurvysynů,“ řekl kapitán Rüll s úsměvem, „ale málokdy prohráváte. Jsem s vámi!“ Motorizovaná pěchota a zásobovací skupina byla pro plukovníka Steinmetze.

Plukovník nám potřásl rukou, a když přídušeným hlasem promluvil, vypadal dost sklíčeně. „Chápu vás. Pro SS to tu bude těžké. Vítězové se rozhodli, že jste prachsprostí zabijáci, vaše řidiče nákladních aut a polní kuchaře nevyjímaje. Přeju vám, abyste šťastně dorazili, ale buďte rozumní a nedělejte si to těžší, než to máte už teď, *Herr Obersturmführer*.“

S lehce ironickým úsměvem mi podal své zlaté pouzdro na cigarety, hodinky a dopis. „Postarejte se, prosím, o tyto věci,“ poprosil mě tiše. „Dejte je mé ženě – jestli je ještě naživu a jestli se vám ji podaří najít.“

„Spolehněte se, *Herr Oberst*.“

Jeho důstojníci a vojáci následovali plukovníkova příkladu a začali rozdávat své cennosti těm, kteří měli zůstat. „Ivanové by nám stejně všechno vzali,“ poznamenal někdo s pokrčením ramen. My jsme jim naopak dali náhradní trička a spodky, nějaké jídlo, cigarety a většinu lékařského vybavení. Plukovník Steinmetz shromáždil své muže. Se všemi jsme se rozloučili a oni odešli.

Ještě dlouho jsme slyšeli, jak pochodují dolů po klikatící se silnici a zpívají: plukovník, šest důstojníků a poddůstojníci s improvizovanou bílou vlajkou z prostěradla. Za nimi dvě stě sedmdesát mužů. Poražení, ale nezlomení. Muži zpívali.

Tři kilometry po silnici dolů, u opuštěného statku, byli na hřídce Sověti a prapor domobrany se šesti tanky a tuctem houfnic. V údolí poblíž vesnice jsme zahlédli další rudoarmějce.

Milované staré písně se začaly ztrácet ve vzdáleném údolí, kde silni-